

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Ad Iesuitarvm Assertionēs, Ex Epistola Priori Divi Pavli ad
Timotheum, in Schola Dilingana disputatas, quibus totum
Papatum stabilire conati sunt, pia responsio**

**Bidembach, Wilhelm
Osiander, Lucas**

Tvbingæ

VD16 B 5358

Qui vult omnes homines saluos fieri.

urn:nbn:de:hbz:466:1-36892

IESUITÆ.

EX SECUNDO CAP.

Qui vult omnes homines saluos fieri.

Vult equidem Deus, si simplicem eius, vel, (vt Damascenus loquitur) antecedentem voluntatem spectes, omnes homines saluos fieri: si autem, postquam quosdam sibi obtemperantes, quosdam autem repugnantes vider, quid velit, expendas (quæ voluntas ab eodem dicitur consequens) illos quidem beare vult, hos verò tanquàm iustus, ad supplicium damnare. Quare dura videtur eorum sententia, & his verbis Apostoli, & plarissq; Patribus contraria, qui Deum sine vlla peccati vel solius Originalis præcognitione, hac causa quosdam ad damnationem destinasse ferunt, vt iustitiam suam manifestam reddat.

I.
Damaſ. li. 2. c. 29Amb. Chriſoſt.
Theophil. cum
aliis in hunc lo-
cum, & alibi.

RESPONSIO.

ET si Damasceni interpretationem non prorsus rejiciendam censemus, quemadmodum nec Scholasticorum distinctionem de voluntate signi, id est, significata in verbo: & voluntate beneplaciti, hoc est, absoluta & efficaci, cui nemo potest resistere: tamen ex aliorum similium locorum collatione, & ipsa Pauli in contextus serie, commodiorem & aptiorem sensum proferre possumus, videlicet, quod Paulus non de singulis hominum personis, sed de omnibus hominū ordinibus loquat, hoc est, vt veteres loquebantur, non de singulis gene-

Aug. in Enchiri.
ad Lauren. c. 103.H
rum

rum, sed de generibus singulorum. Præceperat enim Paulus Timotheo solennes in Ecclesia preces pro Regibus & Principibus concipere. Cum autem absurdum non nihil videretur, orationes ad Deum fundi, pro genere hominum prope tum temporis deplorato, quia non tantum à Christi corpore alieni erant, sed ad regnum eius opprimendum totis viribus enitebantur, subiicit, acceptum id esse Deo, qui velit omnes homines saluos fieri: quo nihil aliud significat, quam, nulli hominum ordini viam ad salutem præclusisse: sed gratiam suam in Euangelio ita cõmuniter omnibus offerre, vt nullum eius ex parte esse velit, cuiuscunq; status sit & conditio nis, modo ille seipse ab vniuersali promissione Euangelij non excludat, & tam benigne oblatam gratiam nõ ingratiè respuat. Quid: quod verbum ^{salua} saluari, vel, (vt Latini loquuntur) seruari, non semper significat æternam salutem consequi, sed sæpius pro generali illa rerum omnium conseruatione & sustentatione accipitur: vt Psal. 35. Homines & iumenta saluabis Domine. Et hanc solutionem infra Paulus ipse nobis in manum præbet, inquit: Speramus in Deum vitum, qui est saluator omnium hominum, maxime fidelium, id est, omnibus benefacit, fouens vitam, gignens fruges, seruans totum genus humanum, maxime verò iuuans Ecclesiam, in qua non solum corpora fouet, sed etiam largitur æterna bona. Sic hoc loco: Deus vult omnes homines saluos fieri, ad generalem totius humani generis conseruationem & sustentationem referri potest: sicut Lutherus reddidit: **Gott will / das allen Menschen**

Menschen geholffen werdt. Et, ad agnitionem veritatis venire, hoc ad fideles, qui in æternum saluabuntur, pertinet. Ita optimè hic locus cum illo altero congruit: Deus est saluator omnium hominum, maximè fidelium. Certè vtramcunq; harum duarum interpretationum sequaris, neutra est impia, neutra à Pauli mente aliena: vsq; adeo semper & vbiq; verum vero consonat. Hoc enim simpliciter & constantissimè verum est, Deum sua natura, & suo ingenio nihil aliud quam saluatorem, imò ipsam etiam salutem esse. Quòd autem quibusdam hominibus, propter eorum ingratitude saluator non est, sed iudex & damnator, id nulla Dei, sed hominum culpa accidit, qui, quod Deus benignissimè offert, ipsi ingratisime repellunt, & ceu pedibus detrudunt.

Paradoxon eorum, qui Deum sine vlla vllius peccati præcognitione, hac causa quosdam ad damnationem destinasse ferunt, vt iustitiam suam manifestam reddat, à nobis non est profectum, ideoq; id suis authoribus defendendum relinquimus. Nā de vasis ad interitum apparatus, nos ita sentimus, Deum non facere talia, sed inuenire talia, & cum nihil honoris eis debeat, relinquere ea qualia inuenit: vti autem ijs ad nominis sui gloriam, potentiam, & iustitiam declarandam. Vasa autem misericordiae Deus non inuenit, sed creat talia, gratuito fauore, quibus nos faciat diuitias inexhauste bonitatis ac misericordiae suae. Cur autē alios tales relinquat, quales inuenit, iniustos nimirū & perditos: alios autē in iniustitia & perditione inuentos, nō relinquat, sed ad iustitiam regeneret, & ad salutē æternam præparet, nō cū

Rom. 11. riosè scrutamur, sed cum Paulo profunditatem di-
uitiarum, & sapientiè & cognitionis Dei, & inscrus-
tabilia iudicia & imperuestigabiles vias eius humis-
liter admiramur, & piè veneramur. Neq; enim oculus
noster propterea malus esse debet, quia ille bonus
est. Nonne enim ei liberum est, vt debitas pœnas
aut iuste reddat, aut misericorditer donet? An aus-
debit debitor creditorem iniquitatis arguere, si alteri
donans, ab altero quod debebat exegerit? Si ergo
inter contractus hominum, nullus ex hoc præ-
scriptioni locus est, vt à se dicat debitor iniuste exigi,
quia sit alteri debitori ab eodem quod debebat creditore
donatum: quis in tantam insaniam profanæ vocis erumpat,
vt iniustitiæ Deum arguat, si vni indebitam donauerit
gratiam, alteri reddiderit debitam pœnam? Ergo (vt rectè
Augustinus monet) misericordiam Dei in his qui liberantur,
& veritatem in his qui puniuntur, sine dubitatione credamus,
neq; inscrutabilia scrutari, neq; inuestigabilia vestigare conemur.

IESVITÆ.

Unus mediator Dei & hominum Christus Iesus, &c.

II. *Vox usata, quæ à nostro interprete mediator, à Tertulliano sequester veritur, quamuis singulari modo soli conueniat Christo, vel quod ipse solus diuinæ humanæq; nature particeps sit, ideoq; per se mediator, vt Tertullianus, Chrysostomus, Ambrosius,*

Tertul. li. aduer.
Praxean. & de.